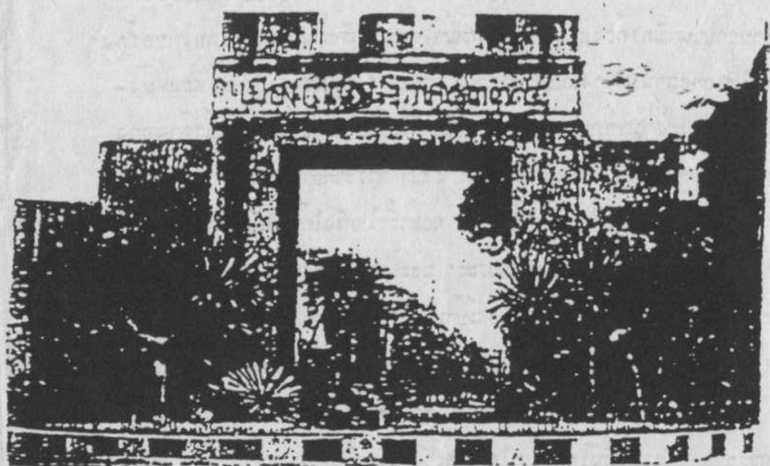
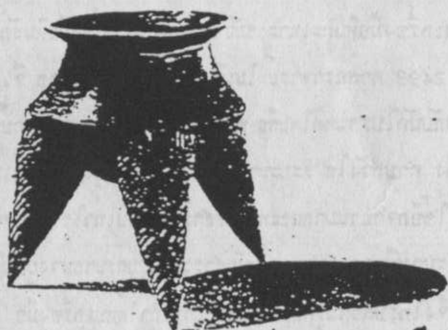

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเก่า

แควันโบราณ ด่านเจดีย์

มณีเมืองกาญจน์ สะพานข้ามแม่น้ำแคว

, แหล่งแร่ น้ำตก

จังหวัดกาญจนบุรี

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเก่า จังหวัดกาญจนบุรี

ประวัติความเป็นมา

ระหว่างเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2484–2488 ญี่ปุ่นประเทศสงครามฝ่ายมหามิตรต้องการยึดประเทศพม่า ได้ยกกองทัพผ่านประเทศไทยโดยสร้างทางรถไฟจากสถานีชุมทางหนองปลาดุก – กาญจนบุรี เพื่อเข้าสู่เมืองมะละแหม่ง– โดยใช้เชลยสงครามจากประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย เป็นผู้สร้างทางรถไฟและด้วยสภาพภูมิประเทศที่ทุรกันดาร ไข้ป่า การขาดอาหาร ภัยจากสงคราม จึงมีเชลยสงครามเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ต่อมาทั่วโลกจึงได้รู้จักจังหวัดกาญจนบุรี ประเทศไทยได้ดีขึ้น "ทางรถไฟสายมรณะ" และ "สะพานข้ามแม่น้ำแคว" ต่อจากนั้น "แหล่งอารยธรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์บ้านเก่า"

เชลยสงครามที่ถูกเกณฑ์มาสร้างทางรถไฟสายมรณะผู้หนึ่งชื่อ ดร.แวน ฮีกเกอเรน นักโบราณคดีก่อนประวัติศาสตร์ชาวเนเธอร์แลนด์ซึ่งขณะนั้นทำการสำรวจอยู่ ณ เกาะชวา ประเทศอินโดนีเซีย ได้ร่วมสร้างทางรถไฟมาถึง "บ้านเก่า" พบเครื่องมือหินจำนวน 8 ชิ้นได้เก็บรักษาและบันทึกเรื่องราวไว้และจากการฟังภาษาไทยไม่ชัดเจน คำว่า "แควน้อย" ฟังว่า "สิงน้อย แสงน้อย" อารยธรรมบ้านเก่า จึงได้รู้จักกันว่า "อารยธรรมสิงน้อย" หลังจากสงครามสงบลง ดร. แวน ฮีกเกอเรน นำเครื่องมือหินไปศึกษา ณ พิพิธภัณฑ์พีบอดี้ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา จึงทราบว่าเป็นเครื่องมือหินกะเทาะ สมัยหินกลางและเครื่องมือหินขัด สมัยหินใหม่

ในปี พ.ศ. 2499 ศาสตราจารย์ โมเวียส ได้ส่งศิษย์ชื่อ คาล จี. ไฮเดอร์มาทำการสำรวจร่วมกับนักโบราณคดีไทยคือ ศาสตราจารย์ ชิน อยู่ดี จากบ้านเก่าตามแม่น้ำแควน้อยขึ้นไปถึง ตำบลวังโพ ระยะทางประมาณ 26 กิโลเมตร พบเครื่องมือหินจำนวน 308 ชิ้นเครื่องใช้อีกจำนวนมากและทำการสำรวจที่บ้านเก่าใช้ชื่อว่า "แหล่งนายบาง-นายลือ" เพราะนายลือควาญนำทางและสำรวจเป็นบุคคลแรกที่ให้ความสนใจวัตถุโบราณมาก่อน นายลือจึงได้รับความรู้ต่อมาและที่บ้านเก่าได้พบเครื่องมือ เครื่องใช้จำนวนมากอีกเช่นกัน ต่อมาการสำรวจหยุดชะงักไปเพราะขาดทุนทรัพย์และการศึกษาด้านก่อนประวัติศาสตร์มีผู้สนใจน้อยจนกระทั่งปี พ.ศ. 2503 ฯพณฯ อีเบ มุงค์ เอกอัครราชทูตเดนมาร์ก ประจำประเทศไทยซึ่งสนใจเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ โดยสำรวจเกาะกรีนแลนด์ได้ริเริ่มสำรวจแหล่งโบราณคดี อารยธรรมสิงน้อยอีกครั้งโดยได้รับทุนจากบริษัทอีสเอเชียติก จากศูนย์การค้นคว้าของสยามสมาคมแห่งประเทศไทย

ปลายปี พ.ศ. 2503 คณะสำรวจฝ่ายเดนมาร์กมี ศาสตราจารย์ นีล เซ่น เป็นหัวหน้าคณะ มีนายเปีย โซเรนเซ่น, ดร.แวน ฮีกเกอเรนร่วมคณะและฝ่ายไทยมี ศาสตราจารย์ ชิน อยู่ดี เป็นหัวหน้าคณะ มีนายอากร ณ สงขลา, นายธรรมนูญ อัคคากร นายกำนัน บุณยาลิก สำรวจที่แหล่งบ้านเก่า พบโครงกระดูก 6 โครง โครงเด็ก 1 โครงและเครื่องมือเครื่องใช้จำนวนมาก ได้นำไปไว้ที่ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร และพิพิธภัณฑ์ ประเทศเดนมาร์ก เพราะปัจจุบันแหล่งที่พบห่างจากที่ตั้งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเก่าปัจจุบันไปทางตอนล่างแม่น้ำแควน้อย 1 กิโลเมตร เป็นที่ราบน้ำท่วมถึง – น้ำท่วมจึงต้องขนย้ายสิ่งของและถมหลุมขุดทั้งหมด

ปลายปี พ.ศ. 2504 – ต้นปี พ.ศ. 2505 คณะสำรวจเดินทางจากกรุงเทพฯ วันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2504 ได้รับความร่วมมือจากจังหวัดกาญจนบุรี โดยท่านผู้ว่าราชการจังหวัดสมัยนั้น(นายสิริ สิทธิบุตร) เดินทางโดยเรือถึงด่านเจดีย์สามองค์ อำเภอ – สังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี วันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2504 แล้วทำการสำรวจล่องตามลำแม่น้ำแควน้อยถึงจังหวัดกาญจนบุรี ที่ถ้ำพระ อำเภอไทรโยค ได้พบโครงกระดูกมนุษย์สมัยหินกลาง ยังพบงอเข่า งอแขน มีผงสีแดงเคลือบบนกระดูก <u>แบบวัฒนธรรมโฮบิเนียน</u> และพบเครื่องมือกรวดจำนวนมาก ต่อจากนั้นได้สำรวจที่บ้านเก่า แหล่งนายบาง–นายลือ พบเครื่องมือหินขัด กำไลหิน และเครื่องมือเครื่องใช้ทำจากกระดูกสัตว์

จาก จังหวัดกาญจนบุรีสำรวจต่อไปตามแม่น้ำแควใหญ่ถึงอำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี แล้วเก็บรวบรวมสิ่งของไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร กรุงเทพฯ

<u>สรุป</u> แหล่งการศึกษาเพิ่มเติมต่อไปได้ 10 แห่ง และเริ่มขุดค้นอย่างจริงจังที่บ้านเก่า ได้พบโครงกระดูกมนุษย์เพิ่มอีก 34 โครง เครื่องมือเครื่องใช้จำนวนมาก

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2508 –ปัจจุบัน กรมศิลปากรได้ก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์เพื่อเก็บโบราณวัตถุ รวมทั้งโครงกระดูกมนุษย์และใช้เป็นแหล่งศึกษานอกสถานที่แก่บุคคลผู้สนใจทั่วไป

<u>ยุคสมัย</u>

- ยุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์
  - ยุคหิน
    - หินเก่า
    - หินกลาง
    - หินใหม่
  - ยุคโลหะ
    - สำริด
    - เหล็ก

(กับยุคสมัยทองแดง)

<u>โบราณวัตถุที่จัดแสดง</u> มีประมาณ 820 ชิ้น

1. <u>โครงกระดูกมนุษย์</u> ระดับลึกที่พบ 60 –180 ซม. ลักษณะนอนหงายเหยียดขา– หันศีรษะไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ,ตะวันตกเฉียงใต้,ตะวันออกเฉียงเหนือ–ใต้ มีอายุประมาณ 30 – 40ปี โดยหาอายุจากวิธีคาร์บอน 14,และพิจารณาจากฟัน,

รอยประสานกระโหลกและกระดูก การดูเพศของโครงกระดูกมนุษย์ดูจากกระดูกเชิงกราน (สะโพก), กระโหลกศีรษะ, กระดูกปลายคาง

2. <u>เครื่องปั้นดินเผา</u> มีรูปแบบการปั้น 23 รูปแบบ อยู่ในสมัยหินใหม่ใช้แนวคิดด้านคณิตศาสตร์ ไม่มีลายเขียนสี แบ่งกว้างๆ ได้ 2 แบบ คือ

2.1 <u>แบบมีฐาน</u> ได้แก่ ภาชนะประเภทคอสูง, พานดินเผา ฯลฯ

2.2 <u>แบบไม่มีฐาน</u> ได้แก่ หม้อดินเผา, ถาดดินเผา, ชามดินเผา ฯลฯ

<u>แต่ที่น่าสนใจ คือ ภาชนะดินเผาแบบสามขา</u>

หม้อ ๓ ขา
ขุดพบที่บ้านเก่า ตำบลบ้านเก่า
อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี
TRIPOD POTTERY FOUND AT BAN KAO
TAMBOL BAN KAO KANCHANABURI

3. <u>เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ</u> ทำจากหินได้แก่ เครื่องมือหินกะเทาะ ประโยชน์ใช้ในชีวิตประจำวัน ใช้สับ, ตัด, ทุบ เครื่องมือหินขัด โดยนำหินกรวดแม่น้ำทำให้เกิดความคมในการใช้สอย นอกจากนี้ยังมีหินลับเครื่องมือหินขัดให้มีคมขึ้น

<u>ทำจากกระดูกสัตว์</u> ได้แก่ ลูกปัด, ปลายฉมวก ฯลฯ

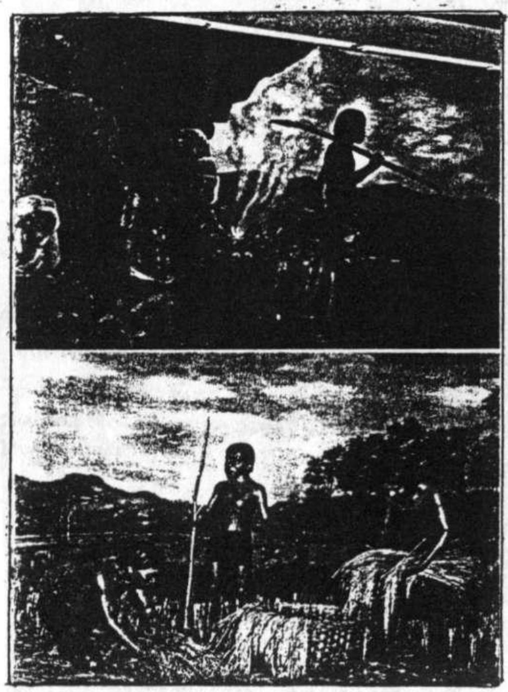
ทำจากดินเผา ได้แก่ลูกกระสุน แวเหล็กใน (เครื่องมือปั่นด้าย)

ทำจากเปลือกหอย ได้แก่ เครื่องประดับ

ทำจากหินสี ได้แก่ลูกปัด

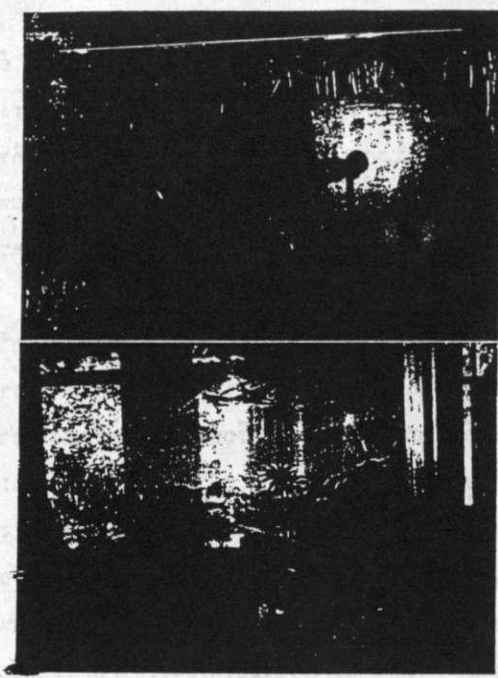
หุ่นปั้นก่อนประวัติศาสตร์

ผู้จัดทำ นายสุนันท์ ไทรเทพยิ้ม

หัวหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเก่า

หุ่นไฟเบอร์กลาส

การให้บริการ
- เปิดให้เข้าชมทุกวันไม่มีวันหยุด เวลา ๐๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น.
- บรรยายนำชมเป็นหมู่คณะในสถานที่ – นอกสถานที่
- บริการถ่ายภาพตามระเบียบกรมศิลปากร
- จำหน่ายหนังสือประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศิลปะ

ค่าธรรมเนียมเข้าชม – ชาวต่างชาติ ๑๐ บาท ชาวไทย ๕ บาท นักเรียนไม่เก็บ

แผนที่จังหวัดกาญจนบุรี